

LUNDS
UNIVERSITET

RFMA, Narkotikautredningen, 2024:

DÖDLIGHET OCH SKADEREDUCERANDE INSATSER

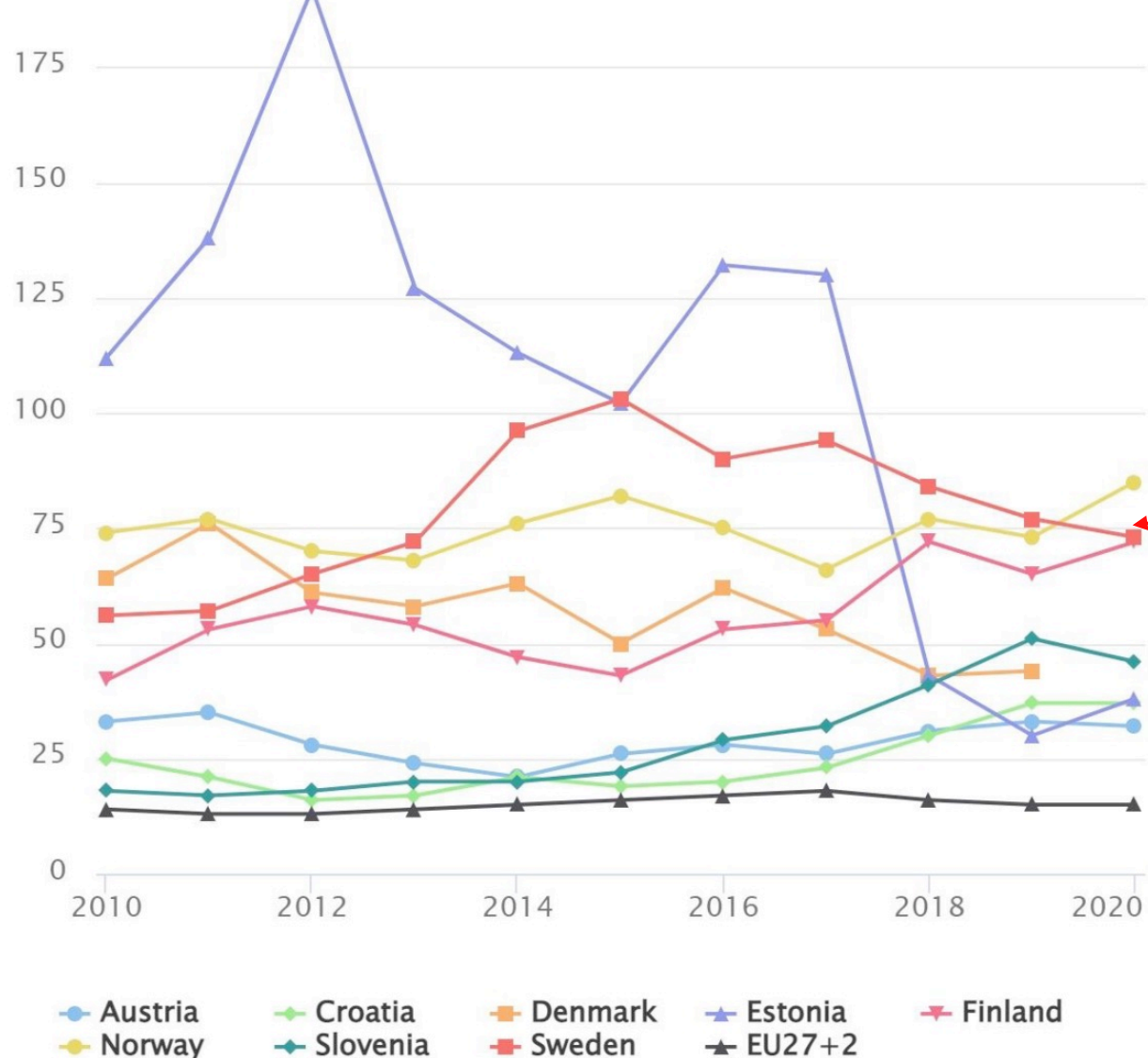
**ANDERS HÅKANSSON, PROFESSOR,
ÖVERLÄKARE**

Narkotikarelaterad dödlighet är hög i Sverige

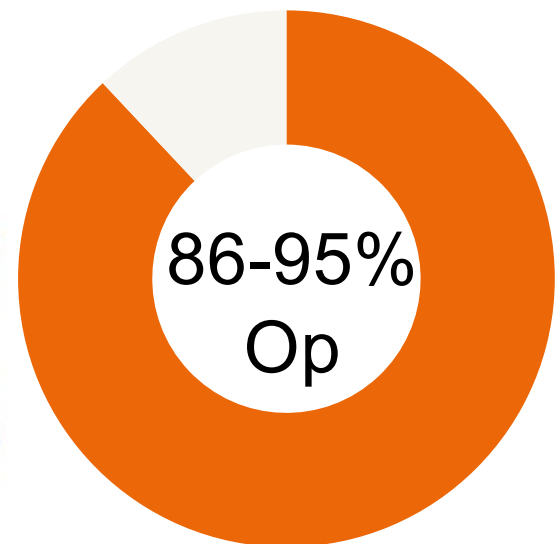
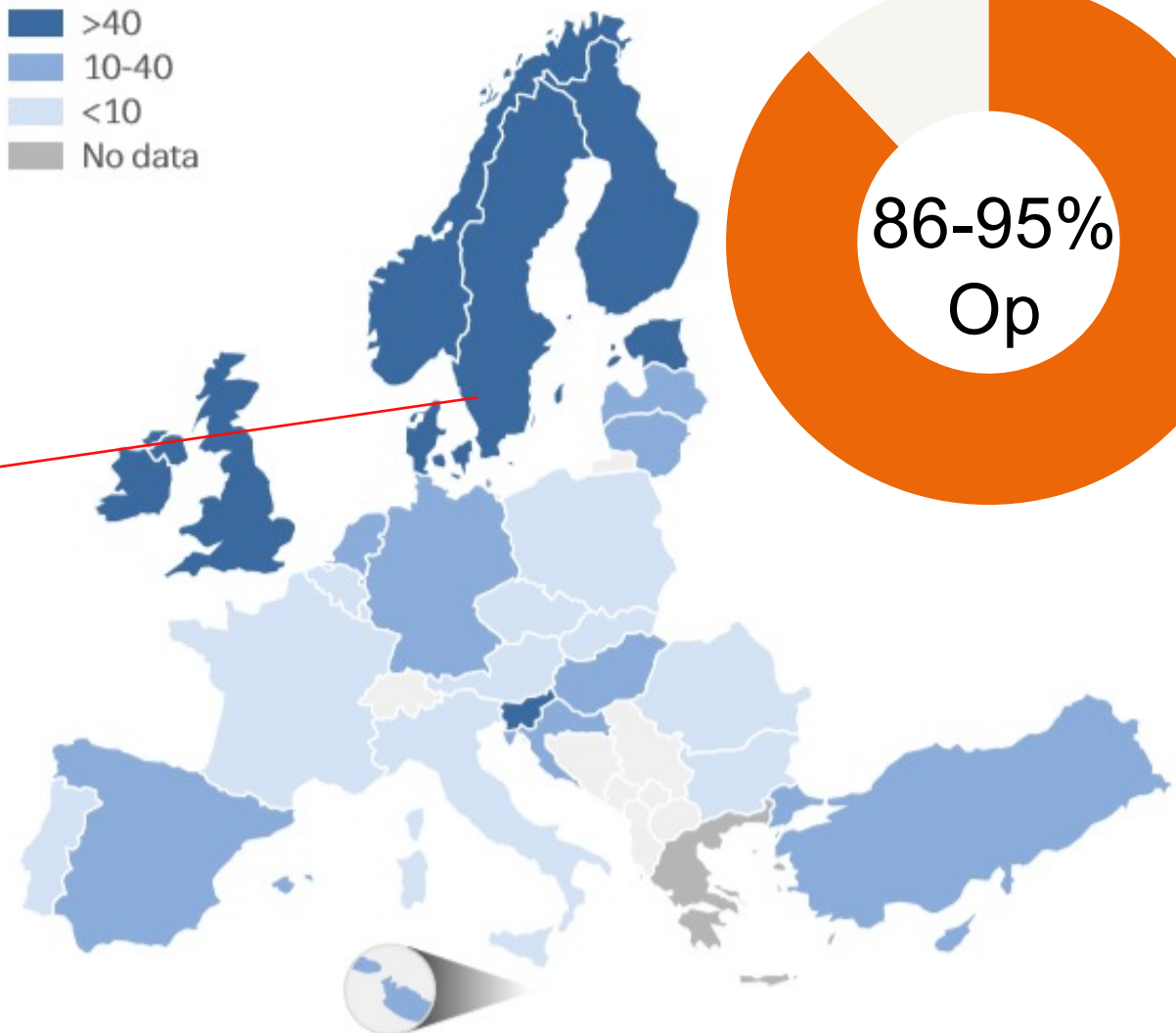
Den svenska narkotikasituationen 2021 —
Folkhälsomyndigheten
(folkhalsomyndigheten.se)

200 Narkotikarelaterad dödlighet bland vuxna (15-64): utvalda trender och de senaste uppgifterna.

Cases per million population

- >40
- 10-40
- <10
- No data

Trender i de åtta länder som rapporterade högst nivåer samt total trend i Europa. EU + 2 avser EU:s medlemsstater, Turkiet och Norge.

[Frequently asked questions \(FAQ\): drug overdose deaths in Europe | www.emcdda.europa.eu](https://www.emcdda.europa.eu/frequently-asked-questions/faq-drug-overdose-deaths-in-europe)

https://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/13236/TDAT20001ENN_web.pdf

LARO per 100 000 invånare

- Skåne 165/100 000 ¹
- Sverige 75/100 000 ²
- Norge 152/100 000 ^{2,3}
- Danmark 96 ² – 119 ⁴ /100 000

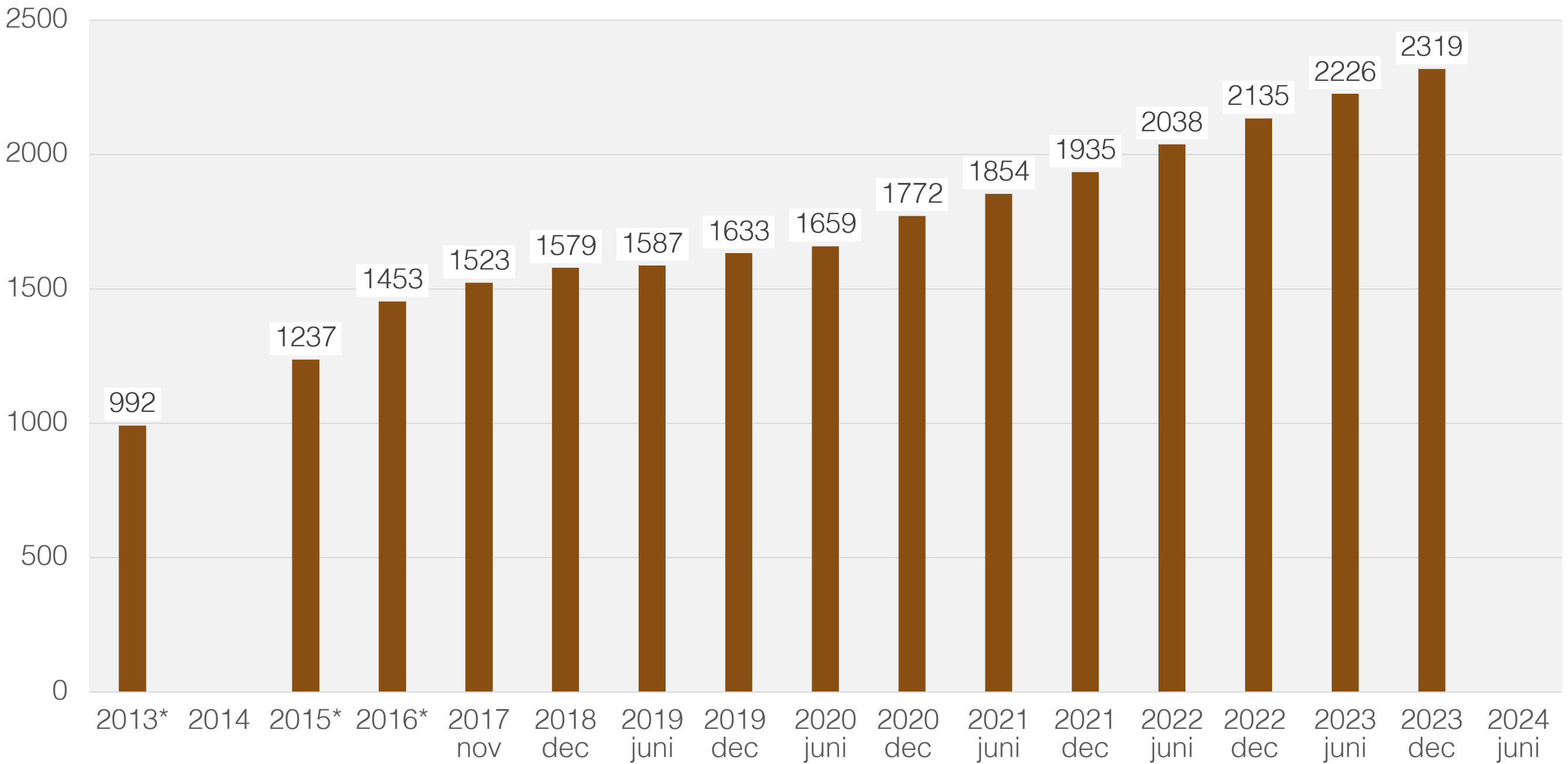
¹Rapportering från samtliga enheter inom Naloxonprogrammet Region Skåne, december 2023

²Thomas Lindén, Socialstyrelsens LARO-konferens 5/10 2023.

³[ROP - Statusrapport for LAR 2021.](#)

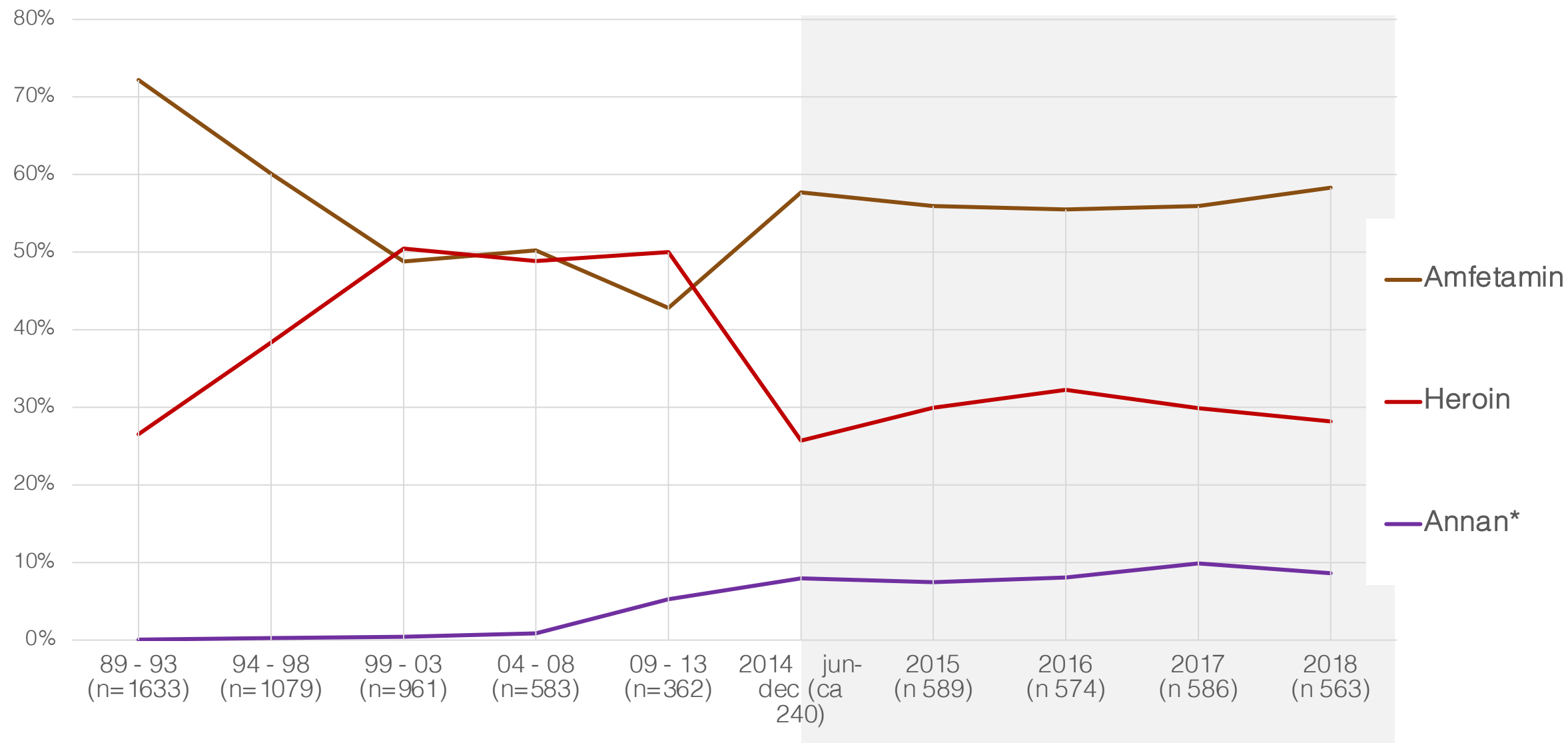
⁴[denmark-cdr-2018-with-numbers \(2\).pdf](#) Data EMCDDA 2018.

Patienter i LARO, Region Skåne (26 enheter, dec 2023)

Sprutbytet Malmö: Uppgiven intravenös huvuddrog vid inskrivning (i 5-årsintervall) 1987-2013

+ Senast injicerade drog uppgivna vid besök redovisade per år fr o m 2014

*Heroin + Amfetamin, Heroin + Kokain, Kokain, Metamfetamin, Metylfenidat, Buprenorfin, Buprenorfin+naloxone, Metadon (tabletter), Metadon (lösning)

Malmö Treatment Referral and Intervention Study (MATRIS)—effective referral from syringe exchange to treatment for heroin dependence: a pilot randomized controlled trial

Martin Bråbäck^{1,2}, Suzan Nilsson^{1,2}, Pernilla Isendahl^{2,3}, Katja Troberg^{1,2}, Louise Brådvik² & Anders Håkansson^{1,2}

Addiction Center Malmö, Psychiatry Skåne, Malmö, Sweden,¹ Department of Clinical Sciences Lund, Division of Psychiatry, Lund University, Lund, Sweden² and Department of Infectious Diseases, University Hospital Skåne, Malmö, Sweden³

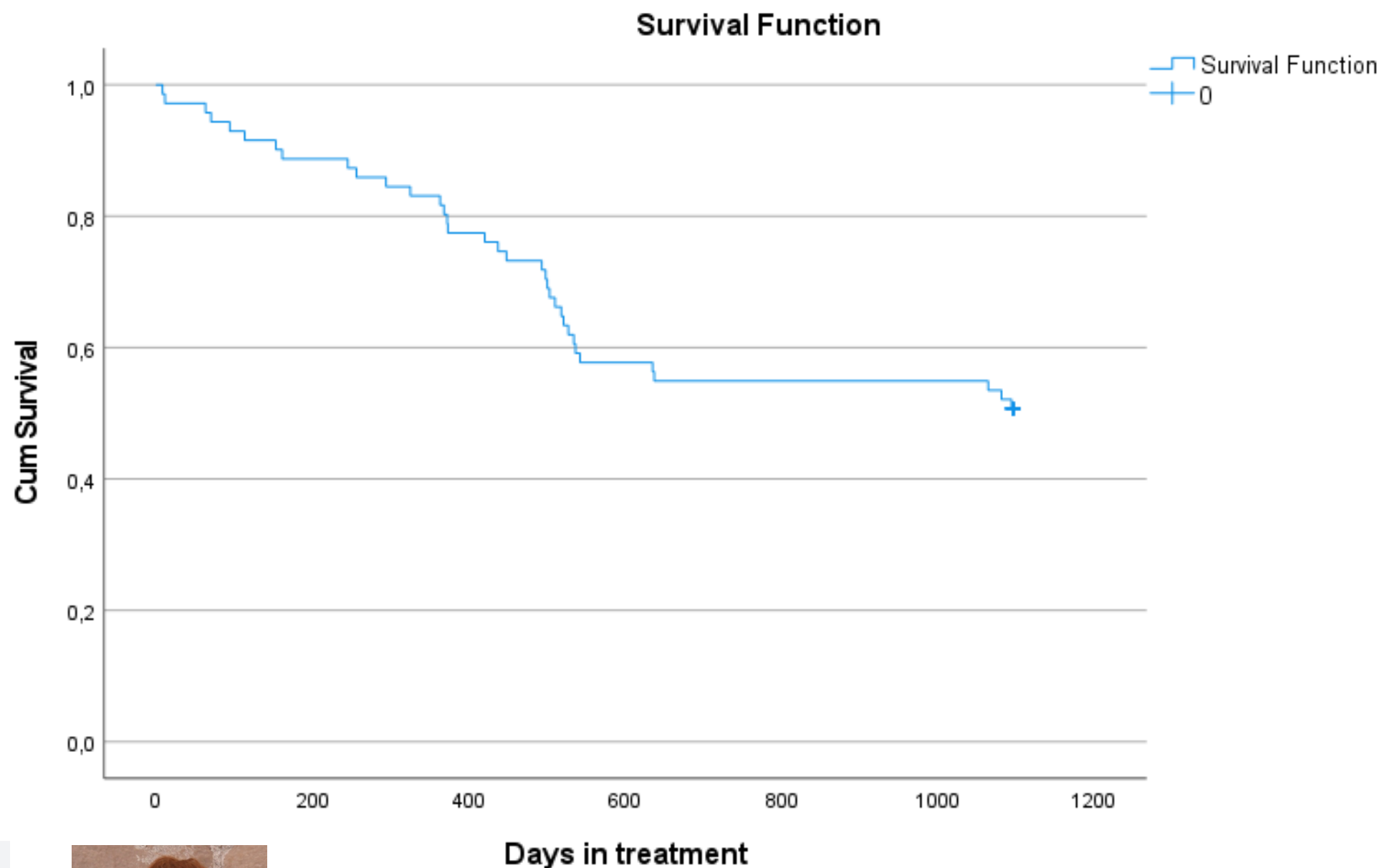
ABSTRACT

Aims Syringe exchange has been suggested as a potential conduit to treatment for drug dependence, but this has never been documented in Europe. The primary aim was to compare the effectiveness of strength-based case management intervention (CMI) against referral only to facilitate treatment attendance in a syringe exchange programme. We also assessed

MATRIS — 36-month follow-up on retention and substance use among patients referred from needle exchange to OST

- 11 dagar från inklusion på sprutbyte till första dos i LARO
- 82% kvarstannande efter 12 månader
- 51% kvarstannade efter 36 månader

Dödlighet i perioder med och utan LARO-behandling i Sverige, 2005-2013

N = 4,501 (patienter som någon gång under perioden var i LARO)

- **Dödlighet oavsett orsak: 16.6 / 1000 personår**

- 13.3 / 1000 personår i LARO
- 23.7 / 1000 personår utanför LARO

- **Dödlighet överdos: 9.0 / 1000 personår**

- 5.7 / 1000 personår i LARO
- 16.0 / 1000 personår utanför LARO

- **Dödlighet ej överdos: 7.6 / 1000 personår**

- 7.6 / 1000 personår i LARO
- 7.7 / 1000 personår utanför LARO

- 54% överdos, 25% kroppslig sjukdom, 8% suicid

Drug and Alcohol Dependence 174 (2017) 58–64

Contents lists available at ScienceDirect

Drug and Alcohol Dependence

journal homepage: www.elsevier.com/locate/drugalodep

ELSEVIER

Full length article

Benzodiazepine, z-drug and pregabalin prescriptions and mortality among patients in opioid maintenance treatment—A nation-wide register-based open cohort study

Tove Abrahamsson¹, Jonas Berge¹, Agneta Öjehagen, Anders Håkansson*

Lund University, Faculty of Medicine, Department of Clinical Sciences Lund, Psychiatry, Lund, Sweden

CrossMark

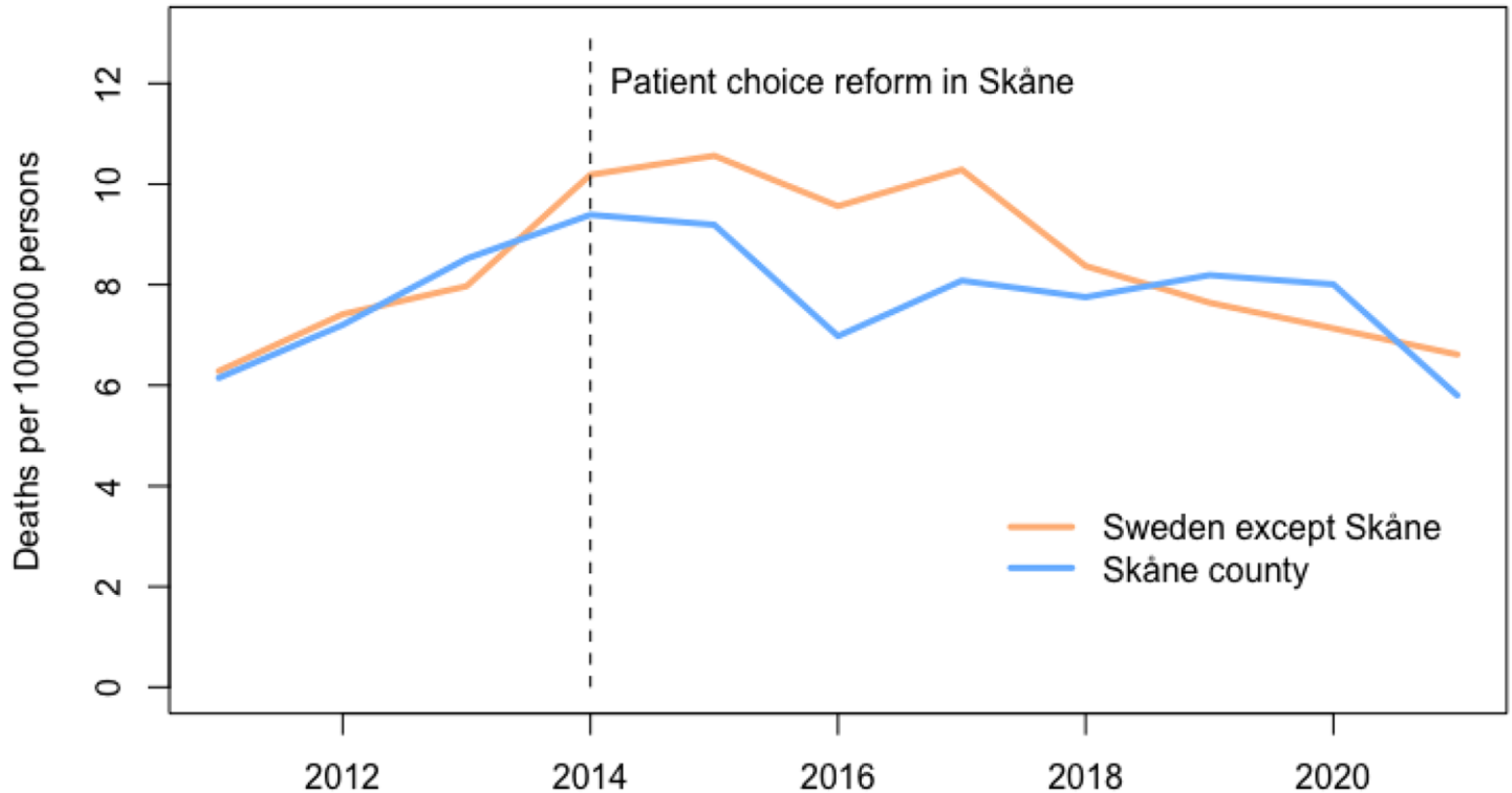
ARTICLE INFO

Article history:
Received 21 August 2016
Received in revised form 5 January 2017
Accepted 9 January 2017

ABSTRACT

Background: Use of sedatives may increase risk of death in opioid users. The aim of the study was to assess whether prescription of sedatives may be associated with mortality in patients in opioid maintenance treatment.

Annual opioid overdose deaths in Skåne County and the rest of Sweden

Håkansson et al., 2023 [No obvious effect on mortality from a patient choice reform expanding access to opioid disorder treatment – results from a natural experiment of policy change in Sweden | Substance Abuse Treatment, Prevention, and Policy | Full Text \(biomedcentral.com\)](#)

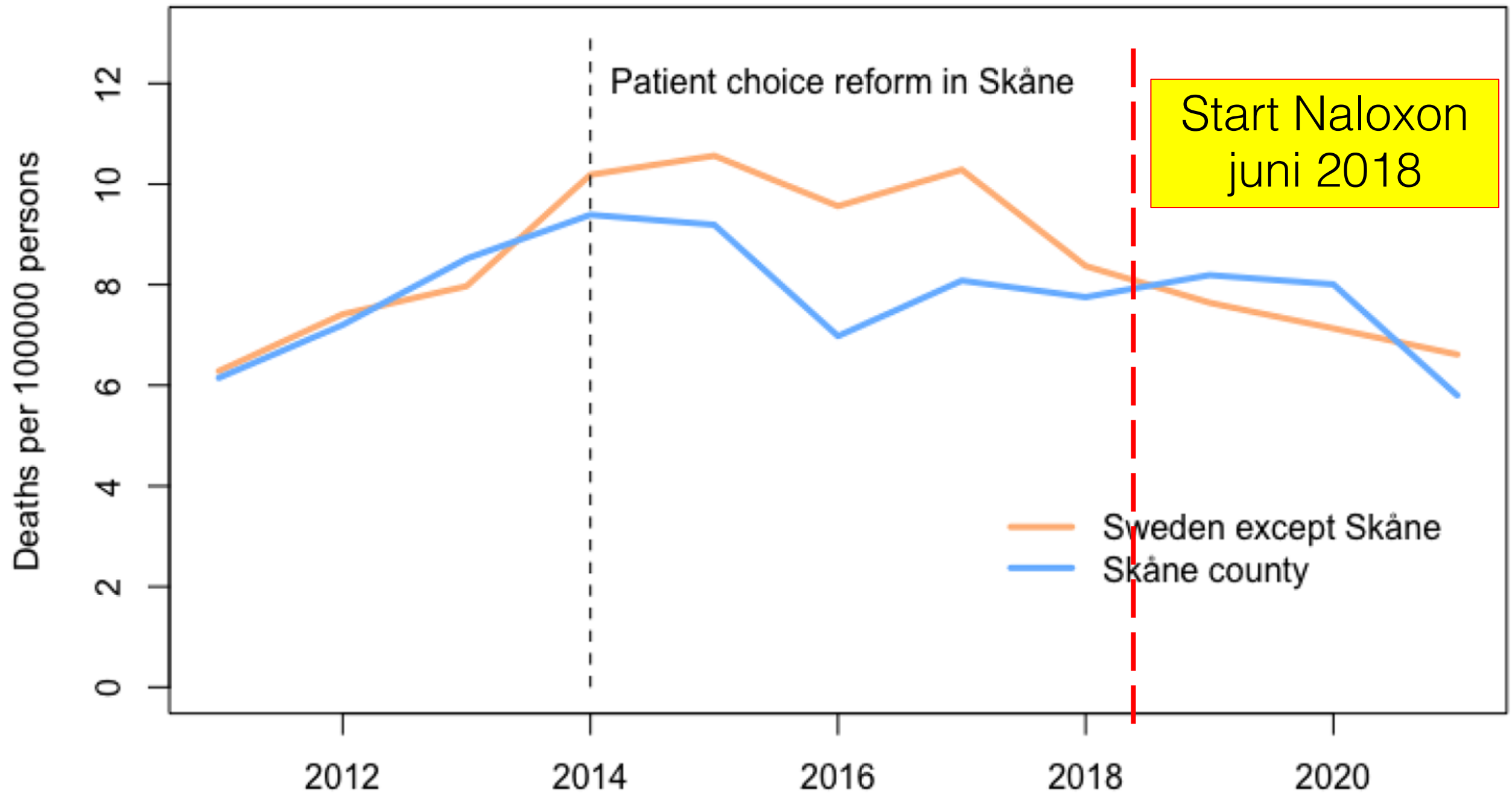
Oftast kombination opioider + bensodiazepiner/sedativa vid överdosdöd i Skåne

- 44% metadon
- 21% heroin
- 16% buprenorfin
- 15% fentanyl
- 6% andra opioider såsom oxycontin

- 84% involverade även bensodiazepiner, z-prep, gabapentin, pregabalin.

Annual opioid overdose deaths in Skåne County and the rest of Sweden

Håkansson, Janfada-Baloo, Berge, 2023 [No obvious effect on mortality from a patient choice reform expanding access to opioid disorder treatment – results from a natural experiment of policy change in Sweden | Substance Abuse Treatment, Prevention, and Policy | Full Text \(biomedcentral.com\)](#)

GULDPILLRET

Instiftat av Läkemedelsförsäkringen

2023

Naloxon-programmet

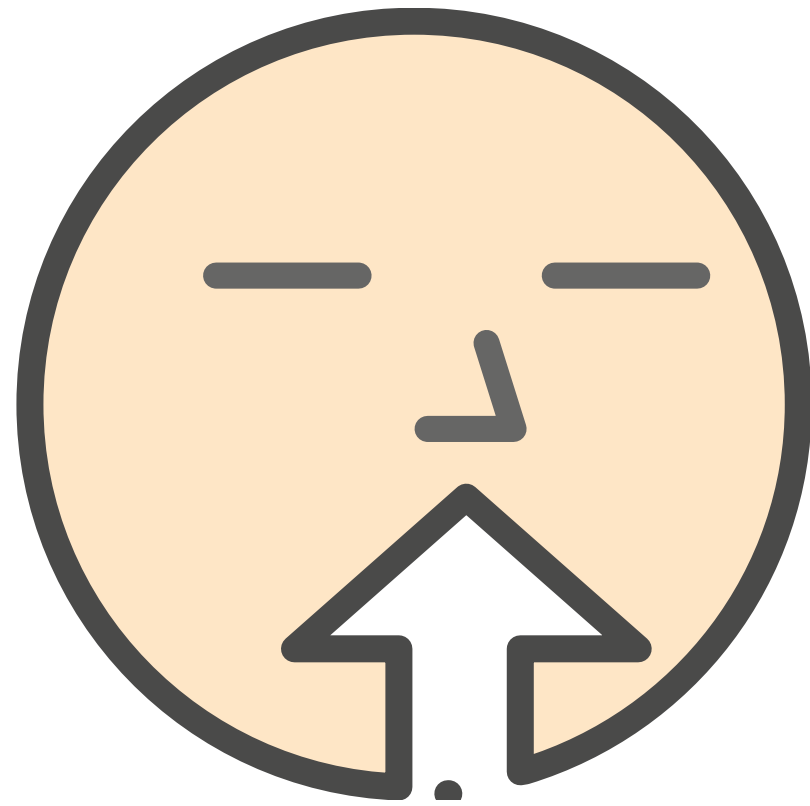
Region Skåne

Ett arbete som gjort skillnad mellan liv och död hos en av samhällets mest svaga och utsatta grupper. Med en imponerande långsiktighet och uthållighet har medarbetarna både undanröjt legala hinder och rivit ner stuprör och organisationsgränser. Modellen innebär nya och innovativa arbetsätt och kunskapskedjor där personal och patienter samarbetar för att minska skador och död till följd av opioidöverdos. Den är skalbar, lätt att anpassa efter olika förutsättningar och kan enkelt spridas till fler regioner och till nationell nivå.

Robert Ström
juryordförande,
Läkemedelsförsäkringen

GuldPillret instiftades 2010 av Läkemedelsförsäkringen för att uppmärksamma behovet av en bättre och säkrare läkemedelsanvändning. Juryns bedömningskriterier är kvalitet och säkerhet, nytänkande och innovationshöjd, angelägenhetsgrad och skalbarhet. Priset delas ut i samarbete med Dagens Medicin.

Naloxonutbildning

Nässpray mot opioidöverdos

Carrying
naloxone
is easier
than
carrying
a mate's
coffin.

Naloxone can help reverse an opioid overdose. So if you use opioids or know someone at risk of an overdose, don't wait. Speak to your local drug service centre about getting a free kit.

Carry
naloxone.
It could help
save a life.

Opioid overdoses kill thousands every year in the UK. But those deaths could have been prevented – with naloxone. It's a drug that can help reverse an opioid overdose and help save lives. Signs of an opioid overdose include pinpoint pupils, unconsciousness, or breathing problems. Always call an ambulance

GRATTIS!

Du har gått
Naloxonutbildning och får
naloxon för att rädda liv
vid opioidöverdos

”I felt like a superhero...”

International Journal of Drug Policy 25 (2014) 157–165

Contents lists available at ScienceDirect

 International Journal of Drug Policy
journal homepage: www.elsevier.com/locate/drugpo

Research paper

“I felt like a superhero”: The experience of responding to drug overdose among individuals trained in overdose prevention

Karla D. Wagner^{a,*}, Peter J. Davidson^a, Ellen Iverson^b, Rachel Washburn^c, Emily Burke^d, Alex H. Kral^e, Miles McNeely^f, Jennifer Jackson Bloom^b, Stephen E. Lankenau^d

Available online at www.sciencedirect.com

International Journal of Drug Policy 20 (2009) 137–142

Research paper

“The life they save may be mine”: Diffusion of overdose prevention information from a city sponsored programme

Susan G. Sherman^{a,*}, Donald S. Gann^a, Karin E. Tobin^b, Carl A. Latkin^e, Christopher Welsh^c, Peter Bielenso^d

International Journal of Drug Policy 58 (2018) 46–54

Contents lists available at ScienceDirect

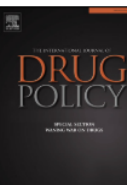
International Journal of Drug Policy

journal homepage: www.elsevier.com/locate/drugpo

Research Paper

“Once I’d done it once it was like writing your name”: Lived experience of take-home naloxone administration by people who inject drugs

Andrew McAuley^{a,b,c,*}, Alison Munro^d, Avril Taylor^c

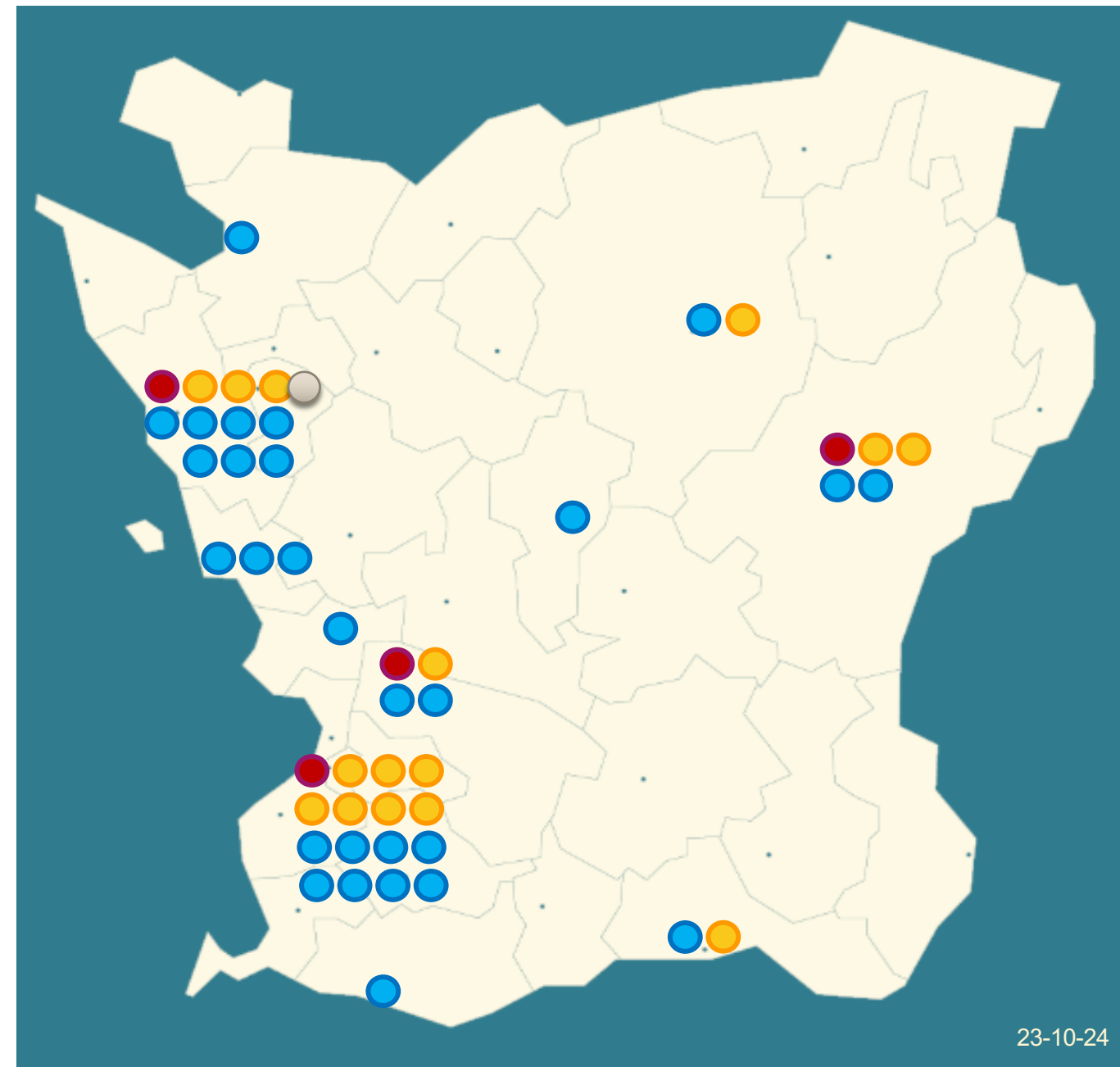

Naloxon i Skåne

Juni 2018 - december 2023

Utbildade patienter 2 850
Utdelade kit 6 700 (13 400 doser)

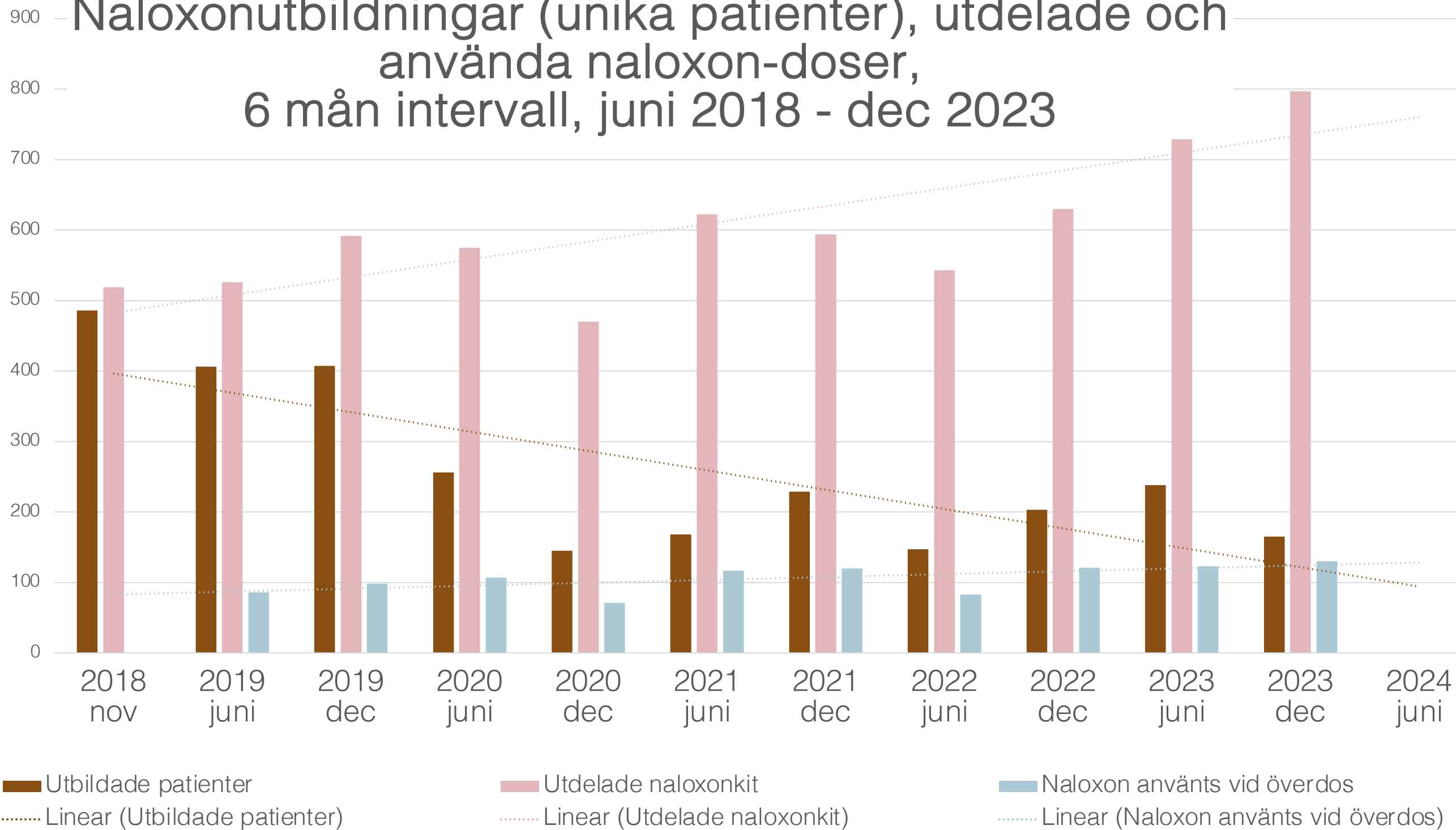
Naloxon använts vid överdos: >1 050 ggr

23-10-24

Naloxon delas ut i samband med naloxonutbildning vid Region Skånes sprutbytestmottagningar och beroendevårdsenheter inklusive LARO och Med.Akut

Naloxonutbildningar (unika patienter), utdelade och använda naloxon-doser, 6 mån intervall, juni 2018 - dec 2023

BMJ Open Distribution of intranasal naloxone to potential opioid overdose bystanders in Sweden: effects on overdose mortality in a full region-wide study

Anders Håkansson ^{1,2}, Marianne Alanko Blomé,^{3,4} Pernilla Isendahl,⁵ Maria Landgren,⁴ Ulf Malmqvist,⁶ Katja Troberg^{2,3}

Design

- Dödsorsaksregistret, X42 or Y12 (ICD-10)
- Mortalitet i hela populationen under intervention (2019–2021) med naloxon tillgängligt jämfört med historisk population (2013-2017) per 100 000 invånare
- Kontrollerade för data som inkluderade endast personer med SUD (nationella patientregistret) - fokus på naloxonudelningens effekter i målgruppen

Resultat

- Signifikant minskning av genomsnittlig överdosdöd per år från 3.9 (kontroll) till 2.8 (intervention) per 100 000 invånare
- Signifikant minskning bland män (6.7 till 4.3), ej för kvinnor (från 1.2 till 1.3)
- Signifikanta skillnader kvarstod vid SUD-specifik analys
- Minskning kunde inte tillskrivas förändringar gällande behov av behandling för opioidberoende (sjukvård och socialtjänst)

Överdossituation, reversering annans överdos (N=200)

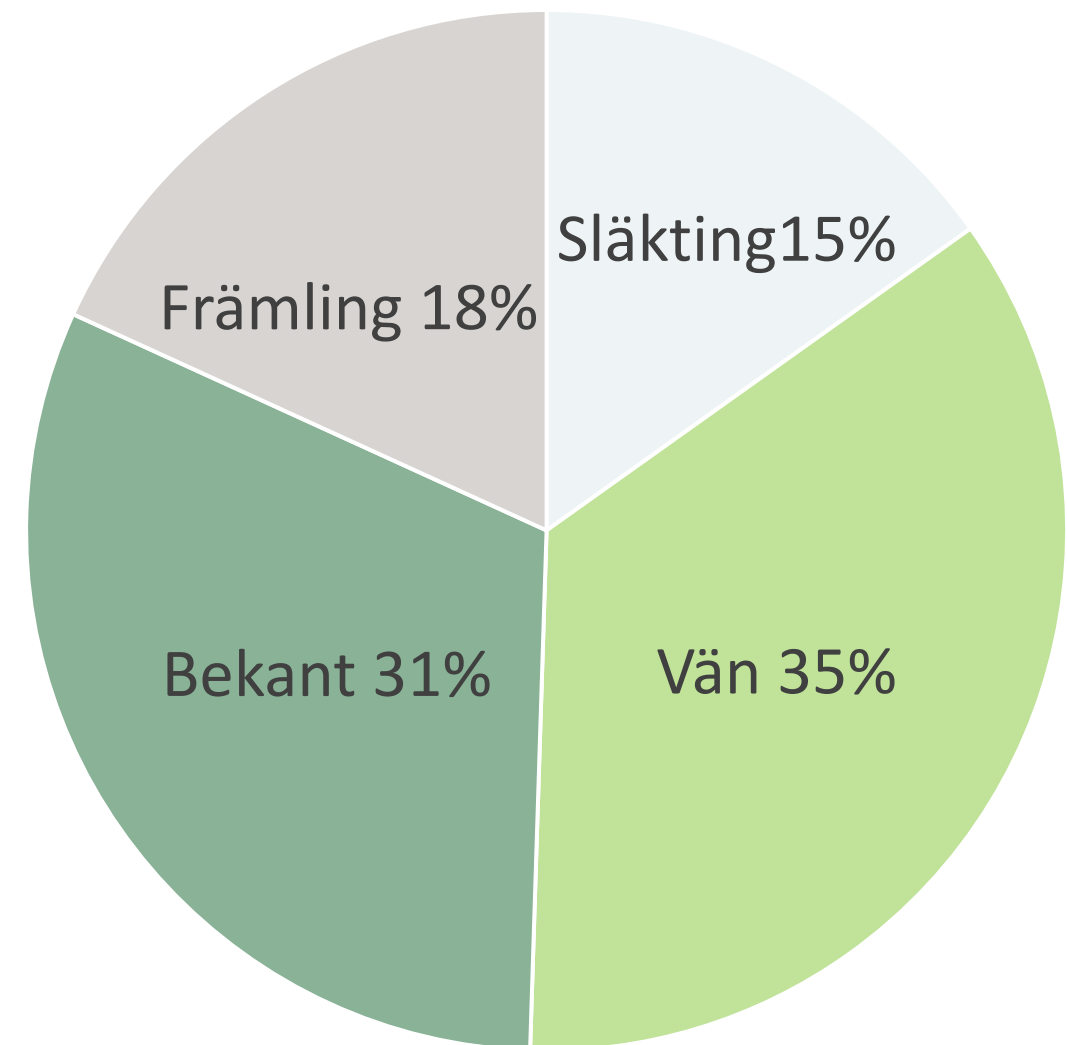
35% av överdoserna
reverserades i offentliga
rummet

Characteristics of and Experience
Among People Who Use Take-Home
Naloxone in Skåne County, Sweden

Katja Troberg, Pernilla Isendahl, [...], and Anders
Håkansson

Relation till den drabbade

Överdossituation, reversering annans överdos (N=200)

Vad gjorde du?

46% ringde ambulans

varav 76% stannade tills ambulans kom

39% inblåsningar

43% stabilt sidoläge

12% annat*

*Stannade med personen (n=10)
Bad någon annan stanna (n=2)
Hjärtkompresssioner (n=2)
Någon annan gjorde något (n=1)
Duschade/kallt vatten (n=3)
Smärtstimulerade (n=1)

Överdossituation, reversering av annans överdos (N=200)

Varför ringde du inte ambulans?

- 60% Tyckte inte att det var nödvändigt
- 23% Den drabbade ville inte att jag skulle ringa
- 14% Rädd att polis skulle bli inblandad
- 4% Rädd för att socialtjänst skulle bli inblandad
- 17% Annat*

*Någon annan ringde (n=4)

Blev rädd (n=1)

Ville inte blanda mig (n=1)

Sjukvårdspersonal fanns redan på plats (n=1)

Personen var redan död (n=1)

Faktorer associerade med användande av naloxon för reversering av överdos

	p <0.05
Utbildats på Sprutbyte	JA
Kön	NEJ
Ålder	NEJ
Tidigare erfarenhet egen ÖD	JA
Tidigare erfarenhet annans ÖD	JA
Sedativa senaste 30 dagarna	JA

Tack för uppmärksamheten!
anders_c.hakansson@med.lu.se
046-175596

- Lunds universitet
- Institutionen för kliniska vetenskaper
- Enheten för klinisk beroendeforskning

- Beroendecentrum Malmö, Region Skåne
- Spelberoendemottagningen

- Kvalitetsregistret GamReg Sweden – för gambling och gaming i vården

LUNDS
UNIVERSITET

GAMREG SWEDEN

GamReg Sweden är ett kvalitetsregister som samlar kunskap för att förstå och förbättra vården av spel- och dataspelsberoende.